

1. ΚΕΙΜΕΝΟ

**Κωνσταντίνος Καβάφης: *Μελαγχολία του Ιάσωνος Κλεάνδρου,*
*ποιητού εν Κομμαγηνή· 595 μ.Χ.***

(Νεοελληνική Λογοτεχνία Κατευθύνσεων, σ. 66)

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ¹

2.1. Δομή του κειμένου, επαλήθευση ή διάψευσης μιας κρίσης με βάση το κείμενο, εκφραστικά μέσα και τρόποι του κειμένου (υφολογική διερεύνηση, αφηγηματικές λειτουργίες, επιλογές του δημιουργού σε διάφορα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης):

1. Τι πετυχαίνει ο ποιητής με τον τόσο εκτενή και πλούσιο σε λεπτομέρειες τίτλο του ποιήματος;
2. Το ποίημα αποτελείται από δύο δυσανάλογες ως προς το μέγεθος στροφές. Ποιο είναι το περιεχόμενό τους και πώς συνδέονται μεταξύ τους²;
3. Με ποια εκφραστικά μέσα αποδίδεται παραστατικά ο «αναληγτικός» ρόλος της ποίησης;
4. Στο ποίημα διατυπώνεται μία επίκληση. Ποιος μιλάει και ποιον επικαλείται;

2.2. Σχολιασμός ή σύντομη ανάπτυξη χωρίων του κειμένου:

1. Ποια επίδραση έχει το γήρας στην όψη και την ψυχική διάθεση του Ιάσωνος;
2. Γιατί ο Ιάσων προστρέχει στην ποίηση;
3. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας *τα φάρμακα* της ποίησης; Πώς μπορούν να βοηθήσουν τον ήρωα στη μάχη του με τα γηρατειά;
4. «*Που κάμνουνε - για λίγο- να μη νοιώθεται η πληγή*»: Γιατί, κατά τη γνώμη σας, η δράση των *φαρμάκων της τέχνης της ποίησης* είναι σύντομη σε διάρκεια;
5. Γιατί νομίζετε ότι χαρακτηρίζονται τα *φάρμακα της ποίησης* ως *δοκιμές*;

¹ Τα στοιχεία που αφορούν στο συγγραφέα, λογοτεχνικό περιβάλλον και λοιπά γραμματολογικά στοιχεία αναφέρονται στο ποίημα *Καισαρίων*.

² Στην πρώτη στροφή διατυπώνεται το πρόβλημα και οι ελπίδες του Ιάσωνος σχετικά με τη σωτηρία του και στη δεύτερη η τελική επίκλησή του προς την Ποίηση. Οι δύο στροφές συνδέονται με την επαναλαμβανόμενη φράση: «*Είναι πληγή από φρικτό μαχαίρι*».

3. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΙΔΙΑΚΤΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Ου. Σαίξπηρ: Σονέτο 77³

*Τα νιάτα πώς διαβαίνουν θα σου πει ο καθρέφτης,
και το ρολόι πώς φεύγουν οι ακριβές στιγμές σου·
τη σκέψη σου οι λευκές σελίδες θα κρατήσουν,
κι απ' ό,τι γράψεις ένα δίδαγμα θα πάρεις.*

*Πιστά ρυτίδες ο καθρέφτης θα σου δείξει,
που κάποιους τάφους ανοιχτούς θα σου θυμίσουν,
και θα σε μάθει αργός ο ίσκιος στο ρολόι
πώς προχωρεί προς την αιωνιότητα ο Χρόνος.*

*Πρέπει να εμπιστευθείς σε τούτα τ' άδεια φύλλα
όσα η ανάμνησή σου δεν μπορεί να σώσει·
και κάποτε θα δεις μεγάλα αυτά τα τέκνα
της σκέψης σου, που έτσι ζανά θα τη γνωρίσεις.*

*Όσες φορές κοιτάξεις τον καθρέφτη, το ρολόι,
θα ωφεληθείς· και θα γεμίζουν οι σελίδες.*

Πώς συνδέονται ο Χρόνος, τα Γηρατειά και η Ποίηση στο παραπάνω ποίημα; Να το παραβάλετε με το ποίημα του Καβάφη *Μελαγχολία του Ιάσωνος Κλεάνδρου*, ποιητού εν Κομμαγηνή· 595 μ.Χ..

4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ

1. Μπορεί η ποίηση να βοηθήσει τον άνθρωπο να νικήσει τη φθορά που επιφέρει ο χρόνος; Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε σύντομο κείμενο.
2. Συμμερίζεστε την οδύνη του Ιάσωνα ή πιστεύετε ότι τα γηρατειά - όπως άλλωστε και κάθε περίοδος της ανθρώπινης ζωής - επιφυλάσσουν και ευχάριστες στιγμές; Να δικαιολογήσετε την άποψη σας.
3. Ο Ιάσων Κλεάνδρου είναι ένα ανύπαρκτο ιστορικά πρόσωπο που θεωρείται συχνά από τους μελετητές ως προσωπείο του ποιητή⁴. Ποια στοιχεία του ποιήματος συνηγορούν, κατά τη γνώμη σας, υπέρ αυτής της άποψης;

³ Σαίξπηρ Ου., *Σονέτα*, Εισαγωγή, επιλογή, μτφρ. Στ. Αλεξίου, εκδ. Στιγμή, Αθήνα 1989, σ. 42.

⁴ Σχετικά βλ. *Βιβλίο του Καθηγητή*, σ. 66.